

"EDINOST"

Izbaja dvakrat na teden, vsko sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.-;	izven Avst. 9.- gl.
za polu leta 3.-;	4.50 -
za četr leta 1.50;	2.25 -

Poznanično številko se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov.
v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne osira.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega družtva za Primorsko.

.V edinost je m-č.

Po volitvah.

III.

O volitvi v zapadni Istri govorili smo dosti jasno; to, kar se je pri tej volitvi godilo in izvršilo, vzbuditi mora najmirnejšega človeka. Dá, dr. Laginja imel je povsem prav, ko je v pismu do svojih volilcev — priobčenem v zadnji številki "Edinosti" — govoril o političkem brigantatu. Oster izraz je res to, ali nečuvenemu postopanju — kateremu menda ni para v zgodovini volilnih bojev v državi naši — res ne vemo prikladnejšega izraza, nego je ta. In da italijanska gospoda še praznujejo take "zmage" bakljadami, godbo, popivanjem in — napadi na mirne seljake, priča nam le — kako nizko so že pali. Tuni ne more biti govora o politički strasti, ampak pred očmi imamo popolno pokvarjenost, kajti le oni, ki je izgubil vso sramoto, zabresti more tako daleč. Ali gospoda naj se ne veseli prehitro, kajti damo jim možko svojo besedo, da bi jim sto porazov ne bi moglo toliko škodovati, nego jim je škodovala "zmaga" ta. Gospoda so seveda sedaj še zmage pijani in ne čutijo sramote, kojo so si pred vsemi svetom nakopali na glavo — kako so se kompromitovali. Vsak volilni poraz dá se po znanem pregovoru, da vsak izgovor je dober, če ga prav pes na repu prinese, opravičevati ali olepkavati in da so se gopodje Italijani lepo vklonili volji večine volilcev, prikrivali bi bili veliko lažje obupno stanje obupne njih stvari, nego sedaj, ko so se svetu pokazali v gnusni avoji negoti in dokazali, da jim gre glede političke izprijenosti prvenstvo mej vsemi raznobarvenimi strankami širnega cesarstva našega. "Independent" od nedelje — list ta marčira, kakor znano, na čelu skrajnega italijanstva — je celó tako drzen, da nekako mej vratami priznava, da se povsem zaveda sramotnega čina, a daje razumeti — to je že cinizem, na kakoršnega ne naletiš vsaki dan — da so to

zagrešili v nadi, da pride v "državnem zboru na krmilo liberalna stranka, katera bi bila voljna se svojimi peroti zakriti sramoto italijanske stranke istiske. Mi o nemško-liberalni stranki gotovo nimamo bogosigavedi kako ugodnega menenja, ali za tako slabo jo vendar ne smatramo, da bi si hotela prste mazati s prikrivanjem in zagorjanjem tacega nasilstva — naprjenega proti sodržavljanom druge narodnosti in — proti postavam.

O politički kakovosti naših nasprotnikov smo torej na čistem; obsojati jih mora vsakdo: obsojati bi jih pa morali v prvi vrsti v vladnih krogih, posebno zato, ker ne učinjajo krivie le njih drugorodnim sodržavljanom, ampak ker jim — kakor smo že rekli — tudi postave niso svete. Tu je tista nesrečna rana, na kateri boleha naš vladni sistem v deželi Primorski. Čestokrat smo bili prisiljeni mi in tudi druga glasila javnega menenja, do tehniki se te skelečo rane; premotivali smo že vestranski važno to vprašanje, takó, da nam je kar odkritosrčno pripoznati, da nam je danes — vnačajočim se k temu predmetu — absolutno nemogoče, kaj novega povedati. Ponavljati nam je torej stvari, o katerih bi človek mislil, da so evidentne. Res da je neprijetno to početje, ali izogibati se mu ne moremo in ne smemo, dobro vedoči, da nam je sveta dolžnost delati na to, da se rana ta zaceli, kajti, kakor hitro se zapre ta rana, postanemo zdravi kakor riba v vodi.

Vriva se nam torej vprašanje: kako je mogoče, da je nam nasprotna stranka po Istri doli postala toli drzna, kako je mogoče, da se tu doli dogajajo stvari, o katerih bi morali misliti, da se nemogoče v moderni in konstitucionalni državi? Krivico bi delali sedanju vrhovnemu političnemu uradniku v deželi, aki ne bi takoj konstatovali, da uzroki tiče tam daleč zadej, v onih časih, ko sedanji namestnik še ni sedel na onem odličnem mestu, na temi sedi danes — ampak ko je njega

vplivni in vsemožni prednik tiral jednostransko in interesom države in pravice — in pravice bi morala biti za vse jedna — ne odgovarjajoče politiko; politiko, katere vrhovno načelo je bilo to, da Slovani po Istri ne smejo svobodno dihati. Kukor pa potrebuje človeški život — da se veselno razvija — točnega sodelovanja vseh svojih udov, tako potrebuje vrhovna politična oblast pomoči podrejjenih jej organov, da gladijo pot nje namenom glede politike, kateso je spoznala za pravo v dotični deželi. In bivši namestnik tržaški vstvaril in vzgojil si je res uradništvo, ki je bilo meso njega mesa in kri njega krv; uradništvo, ki je takoj razumelo, kaj da hoče njega načelnik in ki si je seveda vso svoje delovanje vredilo po načelu, takrat veljavnom: da Slovani v Istri ne smejo svobodno dihati. S tem pa je uradništvo stopilo raz uvišeno stališče objektivnosti, to je: prenehalo je stati nad strankami; prenehalo je biti nepristranskim sodnikom mej dvema načeloma: si narodnostima ter stopilo v arenou političnih bojev in tako postalo s obveznik nam nasprotna stranke, mesto da je bilo sodnik nad strankami. Žalili bi menda gospode v rumeni hiši, ako bi jim hoteli šele pojasnjevati, da je bil to hud pogrešek, kateremu posledice niso mogle izostati in tudi res niso izostale. In isto uradništvo posluje še danes po velikim vrednostim dol v Istri. Ker pa je navada železna sraje — kakor pravi pregovor —, je povsem naravno, da se uradništvo ne more tako daleč priklopiti, da bi sileklo železno sraje. Protisovih tradicij in je uverjeno, da v rumeni hiši tržaški veljava še vodno istinsko, ki so bili veljavni v polupretekle času in da najbolje služi višji volji, ako so drži načela, — da Slovani ne smejo svobodno dihati. S tem, kar smo ravno kar povedali, pojašnjeno je, kako da je mogoče, da se še dandanes dogajajo

stvari, dogodivše si pri državnozborski volitvi v zapadnem delu Istre.

V tej znuti ostalo pa bodo uradništvo tako dolgo, dokler ne bodo čule iz merodavnih net načelnika samega, da tako se ne sme! To je tudi jedino, kar moremo očitati sedanjemu gosp. namestniku — katerega sicer spoštujemo kot dobrega, uljudnega in poštenega moža —, da že ni davno in energetičnim naglasom spregovoril odkritosrčne besede, koja beseda naj bi prepodila meglo, v kateri tava lep del uradništva dol po Istri. Ali še ni prepozno; še je čas, da gosp. namestnik uradništvu javno označi ono stališče, na katero se mu je postaviti. S tem bodo napravil veliko uslugo narodnosti naši, zajedno pa povzdignil autoriteto cesarskih oblasti, kajti, ko pride ljudstvo do spoznanja, da je še pravica na svetu, postanejo mu cesarske oblasti jasna zvezda, do katero se bodo vsi zaupljivo obračali. Koristil bodo gosp. vrhovni politični uradnik s tem tudi ugledu parlamentarizma in konstitucionalizma, kajti potem še le prenehale bodo volitve po Istri biti gola komedija, in postale to, kar morajo biti: svobodni izraz javnega menanja. —t.—

Volitev volilnih mož na Koperščini.

(Izv. dop. iz Pomjanččine.)

Kakor pri občinski volitvi — katero pa so višje oblasti uničile — napeli so nasprotniki naši tudi pri volitvi volilnih mož vse svoje sile in uporabili vsa poštena in nepoštena sredstva, da bi mogli še v sledenih šestih letih tlačiti slovenskega kmeta — svojega "ččava" — na zid.

Gledo Doline in Dekanov bili so sicer toli "skromni" — tu je bilo grozje najbrže prekislo —, da se niso niti pokazali k volitvi volilnih mož; z druge strani so pa bili toli drzni, da so skušali pridobiči dolinskega župana na svojo

PODLISTEK.

On . . .

Povest grofa E. A. Saliasa.

X.

(Dalje.)

— Takega mrtveca, kakoršnega vam je bilo treba potem skriti! dejal je Zavadskij.

— Ničesa . . . ničesa ne razumem . . . rekel je Bahmutskij in ložil križem roke.

— Zabilježimo, da je rakesh prazna, da so se zasramovale svete reči, izgovoril je strogo Zavadskij. — A potem vrnimo se v grad in izpršajmo sluge. Takoj moram poslati posle v mesto in prositi, da naj pridejo radi razsledovanja in doznanja vse, kateri so bili pri pogrebu ter se udeležili zasramovanja svetih rečij . . .

— Da . . . Tudi jaz želim . . . prgovoril je Lorenc, — in zahtevam, naj se strogo izprša priljubljeni stricev strežec, Zaher, kam se je položilo pokojnikovo telo. Jaz pojdem takoj v mesto in poprosim gospoda Praksina, da bi prišel osobno v Cambor radi razsledovanja. Ta stvar je najumnejšim in kateri je pokazal blestečo

več kot čudna in zagonetna. Tu je cela vrsta zločinov in vse se obračajo na m-

— Na koga, dovolite, naj se pa obračajo, prašal je nestрпno tudi Bahmutskij.

— Jaz pojdem k gospodu Praksinu . . .

— Oprostite, baron. Mi nemamo prava dopustiti vam tega, dejal je Zavadskij. — Vi lehko izgrešite pot in pojdate nehotje v Avstrijo. Vi bodete šli z nami v grad, a po gospoda Prak-inu, po vašej želji, pošljemo posla.

Baron se je zasmehjal zaničljivo in zlobno ter dejal:

— Prosim . . . Toda obvarite zdaj tudi Zaherja s samozvanim grofom, da ne pobežita v Avstrijo.

XI.

Drugi dan bil je glavni načelnik kraja v gradu. Da se je javil tako naglo, zdelo se je uradnikom čudno, a baron Ohotskij je popolnoma razumel vse.

Stvar se ni godila radi pokopanega hłoda, ampak radi osode njegovo hłere, katera je radi neverjetnega dogodka končala biti nevesta bogatega človeka.

"Njega vzvišenost" gospod Praksin, katerega so se bali vši, priševali ga vsi

karijero radi svojih redkih sodskih in upravnih sposobnostij — tu v Čamboru, pokazal se je takoj.

Praksin privel je s seboj še štiri ljudi iz svoje pisarne in v tem številu nekega malega starčka, sivega, grbastega, molččega, z malimi očmi. Ta starček, rodom Malorus iz družine Fajko, bil je bolj znan v vsej okolici, kakor sam Praksin.

Praksin seznanil se je najprej z grofom. Že prej je znal po sluhu ves dogodek v splošnih črtah, in sedaj, izpršavši Bahmutskega in Zavadskega, švigel je strogo z očmi in dejal jezno:

— Vi neste sledovatelji, vi ste zaničenje! Vi neste presledovali stvari, ampak šalili se, sramili sebe in vlado. Jaz vam pokažem, kaj je presledovanje!

V dvorani za veliko mizo bila je sednica, in začelo se je iznova izprševati. Gospod Zavadskij takrat ni bil pričujoč, ker ga je postal namestnik s tajnim poročilom v mesto. Najprej poprosili so gospodarja, naj se oglaši. Poslani uradnik se je vrnil in javil, da grof ne želi iti na izprševanje, katero se mu zdi podlo in popolnoma brezpotrebno.

Oglaši in oznanila se račune po 8 novembrovih v potiti; za naslove z debolimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrtic.

Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. so račune po pogodbah.

Vsi dopisi se pošljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsak pismo mora biti frankovan, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vredajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnštvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Vsi služabniki po vrsti ponovili so

zavetje.

Razpis učiteljskih služeb.

Razpisujejo se službe:
 1. nadučitelja na štirirazrednici v Sežani;
 2. učiteljs-voditelja na enorazrednicah v Avberu in Dutovljah.
 Prošnje naj se vložijo pri podpisanim
 v dobi 6 tednov po razglasjenju v časniku „Osservatore Triestino“.

C. kr. okrajski svet
 Sežana dne 11. marca 1891.
 Predsednik.

Krasne uzorke na privatne naručitelje
 20—8
 badava i franko.
 Jošte navidjene knjige uzoraka za krojače
 nefrankirano i uz ulozak od 20 for., koji će
 se nakon ovršene naručbe uračunati.

Tvari za odjela.

Peruvien i Dosking za visoko svećenstvo;
 propisane tvari za c. kr. činovničke uniforme,
 te za veterane, vatrogase, sokolaše, lirvè;
 sukno za biljard i igraće stolove, loden i
 nepromične lovačke kapute, tvari koje se pere.

Plaíd za putnike od 4—14 itd.
 Tko želi kupiti jeftine, poštene, trsto
 vunene suknene tvari nipošto jeftine cijene,
 stono ih posud vodaju, te jedva podnose
 krojačke troškove, neka se obrati na

Iv. Stikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladište sukna Austro-Ugarske.
 U mojem stalnom skladištu u vrednosti od
 1/2 milijuna for. a. v. te u mojoj svjetskoj
 poslovniči jst pojmljivo, da preostane mnogo
 odrezaka; svaki razumno misleći čovjek
 mora sam uviditi, da se od tako malenih osta-
 naka i odrezaka nemože poslati uzorku
 jer nebi u koju stotinu naručala uzorku
 u kratko ništa preostalo, to je ono uslijed
 toga prava slijeparija, kad tvrdak se suknom
 objelodanju uzorak odrezak i ostanak,
 te su u takovih slučajevih odrezci uzorka
 od komada, nipošto od ostanaka; nakane
 takovog postupanja jesu bjeđedane.

Odrezci, koji se nedopadaju, zamjenjuju se il se po-
 vrati novac. Kod naručbe treba nавести boja duljinu
 i cijenu.

Pošiljke jedino uz poštarsko pouzetje
 preko 10 for. franko. 5—24
 Dopisuje u njemačkom, madjarskom, českom, poljskom,
 italijanskem i francoskom jeziku.

Vozni listi in tovorni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod
 „RED STEARN LINIE“ iz Antverpena
 direktno v

New Jork & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske
 vlade. Na vprašanja odgovarja točno: kon-
 cesijonovani zastop 8—42

„Red Star Linie“
 na Dunaju, IV Weyringergasse 17,
 ali pri

Josip-u Strasser-u
 Speditionsbüro für die k. k. Staatsbahnen
 in Innsbruck.

Resno svarilo do vseh, ki nemajo še police

bodisi gledo pridobitve posojila, ali pa kot
 volillo svojih družini (polica je namreč
 iste vrednosti kot gotov denar), po-
 sebno ugodna za zadolženo hišne posest-
 nike in posestnike zemljišč, ker ob pri-
 liki nenadljane smrti zaostali po izplačanju
 zavarovanje glavnice zadobe posestvno
 neobremenjeno; imenitna za novopo-
 ročence, ker je moč brez pogojno zavar-
 vati zakonska in otroke; slednje porabljava
 za kavcijo ali depot in pri trgovskih dru-
 gih v mejebojno osiguranje.

Polica za zavarovanje na življenje je
 za vse slučaje najgotovejša, najvar-
 nejsa in najboljša način te kapitala in
 in jej je dati prednost pred vsemi hra-
 nilnicami.

Kako in s katerim načinom je najlože
 dobiti to polico pove ustmeno ali pismeno,
 povsem diskretno in brezplačno.

Assecuranz
 Ober Inspektor „Klein“
 Wien, II. Ob. Donaustrasse 59; 3—5 ure.
 Brezplačna pojasnila v vseh hipotekarnih
 in zadavah osobnega kredita.

Zahvala.

Podpisana se najprisrčniše zahvaljuje za mnogobrojne dokaze
 iskrenega sočutja povodom smrti nepozabne nam soprote in matere, gospo-

URŠULE MARTELANC,

Posebe se zahvaljujemo prečasti duhovščini, slavnemu pevskemu
 društvu „Adrija“ na do srca segajočih nagrobnicah, darovateljem
 prekrasnih vencov in onim odličnjakom, ki so od daleč prihiteli, da
 skožejo dragi pokojnici poslednjo čast.

V Barkovljah, dne 14. marca 1891.

Žaluoča družina.

Zaloga pohištva 3-18 Ignacij Kron

odlikovan na občni razstavi v Parizu I. 1889.

IZVANREDNA PRILIKA

nakupiti si pohištva prve vrste po najnovijejših dunajskih vzorcih, v vsa-
 kem obziru po jako znižanih cenah in proti jamstvu.

TRST — Via del Teatro številka 3 — TRST.

Katalogi dajajo se na zahtevanje brezplačno. Pošljatev carine proste.

Sve strojeve za gospodarstvo i vinogradarstvo!

Plugove, brane, valjke, strojeve za sijanje, za košnju, za
 obraćanje sena, konjske grablje, tiskalnice za seno, mla-
 tilnice, strojeve za vucitbu lokomobile, triere, mlinove za
 čišćenje žita, strojeve za trebljenje kuruze, Häckselove
 strojeve za rezanje krme, mlinove za drobnu melju,
 strojeve za rezanje repe, mlinove za voće, tiskalnice za
 voće, strojeve za tiskanje grozdja i vinske tiskalnice
 tiskalnice za masline, strojeve proti peronospori, stro-
 jeve za lupljenje voća, spreme za sušenje voća i povrtja,
 vinske sisaljke, spreme za konobu, sisaljke za vodu,
 okrugle pile, decimalne tezulje, tezulje za blago, separatore za mlijeko,
 dizaljke za posudje, vrtače strojeve, samostalno djelujuće tiskalnice krme,
 praće strojeve, strojeve za čišćenje lana itd.

Sve izvrstno izvedeno. — Jamstvo, ugodni uvjeti za plaćanje, doba pokusa!

Skladišće gospodarskih i vinogradarskih strojeva

Ig. Heller, Beč 2-20

II. Praterstrasse b. 78.

Bogato ilustrovane, od 144 stranica, cijenike u njemačkom, talijanskem i slavenskom
 jeziku šalje se na zahtjev badava i franko. Solidna zastupstva ustrajati će se posud.

PROTI DIMU!

Izdelujem dimnike proti dimu, s katerimi jamčim za dober vesel
 tudi pri najslabših dimnikih, za najnižjo ceno petnaest gold. Dimniki
 ti se postavljajo v rabe prikladno položaju.

Za administratorje in posestnike hiš izdelujem nove ključe
 po dvajset novč. — Poprave kijučavnic stanejo tudi 20 kr. — Katero-koli
 drugo delo po pogodbi.

Zastop tovarna za poljedelske strojeve in aparate za slično, kakor
 tudi za tehnike in cementirane uteži.

Izdelujem naprave za uravnanje topote po tovarnah za testo, po
 stanovanjih, tovarnah za konserve, za sušilnice in druge različne po-
 trebe industrije. 22—24

Klučavničarska delavnica

Josipa Zolia

Ulica Via Rossetti številka 6, — (uhod v ulici Chiozza.)

Vsprejme se

več potovalnih in stalnih zastopnikov
 za posredovanja zavarovanij proti te-
 lesnim nezgodam. Ponudbe naj se iz-
 volje pošiljati pod šifro „Nezgoda“. 4—7

Znaten postranski zaslužek,

koji se vedno večja in več let traja, dobe pri-
 pravne in zanesljive osobe, katerih prešnje
 življenje pa mora biti neomadeževano in ki so
 v vedni dotiki z občinstvom. Dosluženi žan-
 darmi in podčastniki imajo prednost. Povprašuje
 se pod „G. S. 1891.“ Graz, postlagernd. 9—25

PRILIKA!

Vsled američkih colnih odnosa je možno
 mi je bilo, kupiti celo zaloga neke slovit
 tovarne za ogrnjala;

možno mi je torej vsaki dami podati veliko, de-
 belo in gorko ogrnjalo za nezaslišano nizko ceno
 a. v. gld. 1.35.

Ta krasna ogrnjala dobe se v vseh bar-
 vah, svitla in temna, s krasno borduro in finimi
 franžami, eden in pol metra dolga in eden in pol
 metra široka. Da spravim blago hitro v denar,
 prisiljen sem razprodati te rute za ceno po nič.

Razpošilja na vse strani po poštrem
 povzetji 13—15

S. Altman,
 Wien, I., Dominikanerbastei 23.

Navod, kako se dá racijonelno
 odpomoći pri kašli,
 hripanosti, astmi in izmečkih razpošilja
 brezplačno 3—3

A. Zenker, Berlin 26.

Kôtranove sladčice

katero izdeluje lekarničar

PRENDINI v Trstu

Telefon št. 334. 19—30

Velika poraba ki je dandanes v navadi
 rabiti kôtranove izdelke prepričala me je,
 da sem začel sam izdelovati iz pristnega
 kôtranovega izvlečka iz Norvedškega
 izvrstne sladčice podobne onim, ki dohajajo
 iz inozemstva.

Te sladčice imajo isto moč kakor kôtra-
 nova voda in glavice (Kapsule), lažje so,
 prošivajo in prebavijo ter se prodajo po
 prav nizke cenе. Da se ogne ponarejanju
 na enej plati vdobljeno ime Izdelovalca
 PRENDINJA in na drugi besede Catrame.
 V Trstu se prodaje v lekarnici Prendini
 v škatlicah po 40 kr., prodajejo se tudi v
 vseh večjih lekarnah v drugih deželah.

KWIZDE

izklj. priv.

restitucionalni fluid

(veda za pranje konj).

Se uporablja že 30 let z najboljšim vesehom
 po hlevih raznih dvorov, večjih hlevih civilnih
 oseb in vojaštvu v okrepljanju pred budimi
 naporji in zopetno okrepljanje po naporu;
 ako se noge zvene ali izpahne, ako postanejo
 mišice trde itd. sposoblja konja za posebna
 dela pri večanju konj (Training).

1 steklenica gld. 1.40.

Pravo se dobiva le pod zgornjo varstveno marko
 po vseh lekarnah in drogerijah Avstro-Ogrske.

Razpoljila vsaki dan glavna zaloga

Franz Joh. Kwizda,

c. kr. avstrijski in kralj. rumunski dvorni doba-
 vitelj, Kreisapotheker, Korneuburg bei Wien

,Posebnosti“

pariske svetovne razstave in dunajske polje-
 dolske razstave.

Čudež novega veka

je elektromehanični učigalec iz srebronikelna,
 krasno emaliiran, ki se užge po mehaničnem
 pritisku pri najhujšem viharju in pri vsakem
 vremenu in nikdar ne odpov. Ta neobhodno
 potreben predmet stane samo: komad gld.

a. v. 1.50.

„Neizogibno potrebno za vsacega“

je američansko univerzalno orodje; to ob-
 stoji: iz jednih kloč, 1 kladiva 1 nož, 1
 potolazca vijakov, 1 potolazca zamaškov, 1
 stiskalca zamaškov in rezalca stekla; vse to
 je prav masivno in trpežno; to univerzalno
 orodje more se kaj prikladno v žepu nositi
 in stane samo: komad 1 gld.

„Vse novosti preseza“

novo iznajdeni aparat na par za kuhanje, s
 katerim se more v najkrajšem času s parom
 pripraviti pečenko, ribe, juho, krompir, ze-
 lenjavjo itd. Ta aparat z lancem vred
 stane samo:

Za 2 litra prostora a. v. gld. 3.50

Za 3 litre prostora a. v. gld. 4.—

Za 5 litrov prostora a. v. gld. 5.—

Ni je še bilo

Buhonia-„osle“ za brušenje nožev in kôs, s
 katero se more v jedni sekundi izvrstno na-
 brusiti najbolj topi nož ali koso, je torej
 neizogibno potrebna za vsacega rokodelca,
 tovarne itd. s kratka za vsacega v stanje
 samo: komad a. v. 1 gld.

„Najpotrebnejši za vsako gospodinjo“

je univerzalni kuhinski aparat, s katerim
 je moki v 2 minutah prirediti maslo, ame-
 tanjo, sneg, chateau itd. — in v jedni minut
 prirediti gosto ali redko: krompir, repo,
 radič, hren, čebulo, kumaro vsakovrstno
 sadjo itd. itd. —

stran. Toda dobili so od poštenega moža odgovor, kakoršnega so zaslužili. Mož jim je namreč jednostavno odgovoril, da pošten človek ne izdaja svojega rodu.

V Dolini jim torej niso rožice cvele, v Miljah so pa delali tajno že kakih 14 dni pred volitvami in obdržavali se stanke tako v Miljah kakor v Kopru. Kakor se obče trdi, šel jim je na roko vodja arzenala pri sv. Roku, dočim so naši pravki — ker so bili prezaupljivi — mirno spali. To je vzrok, da smo tu propali. Čast in hvala sicer vrlim Plavčanom, ki so polnoštivalno došli na volišče, ali premalo jih je bilo in podlegli so laškim volilcem.

V Lazaretu se je bilo pač zauzele par poštenih kmetov; ker pa niso pravočasno pregledali volilnih list, je bilo pač težko spraviti na volišče dovoljno število volilcev in še večino onih, koji so prišli, zavrgla je laška komisija. V Lazaretu nismo bili še nikoli prav na čistem, ker gotovo je, da tu po krivici voli mnogo Koperčanov. Pri zadnji volitvi volil je mlajši Madonizza sam. Prečudno se nam zdi, da volilni komisar ni proučil §. 17. volilnega reda, vendar katerega imajo meščani — čeprav imajo posestva na deželi — volilno pravico v mestu, ne pa na deželi —

Gospoda Koperska bili so v velikih stiskah ter pritisnali so na takozvane „Paulane“, da jim pridejo na pomoč. Ne-katec „Paulani“ sami to pripovedujejo: „Ze venudo fante della Podestaria cercar-me a casa e ga ditto: subito corrà in Podestaria!“ Tu je dobil vsak svojo „škodo“ in teči je moral na volišče, ne da bi vedel čemu. Zanimiv je tudi naslednji dogodek. G. učitelj iz Lazareta prosil je mestni šolski svet, da bi mu dovolili, priti dan volitve v mesto. In glejte: gospod predsednik mu tega niso dovolili. V bo-doče naj se gospod učitelj ne da plašti, kajti ne le pravica, ampak dolžnost mu je iti na volišče.

Ognjusna dela naših nasprotnikov v Kortah (Izola) bila so že omenjena v „Edinosti“, žal, da prepovršano. Čast in poštenje pravkom našim v Kortah, ki so znali prebuditi ljudstvo naše ter vsaditi v njega srca narodno zavest.

Kaj naj rečemo o Pomjanu?! Ako bi hoteli natanjeno popisati vse podrobnosti volitve v Pomjanu, imela bi „Edinost“ gradiva za več tednov.

Najprvo najeli so nasprotniki naši po vseh vaseh svoje sensale, prodano slovenske kmete —, katere sedaj ljudstvo imenuje Judeže Iskarjote. Ti le letali so dan in noč od hiše do hiše ter begali mirne in poštene kmete, češ, da morajo držati s Koperčani in obečali jim pijače in krave-

vse, kar so pravili Ohotskemu. Mrtvega videli so svojemu grofu ali nekemu, njemu zelo podobnemu. V sedanjem grofu je vse kaj drugega, cesar prej nikdar neso zapazili, cesar v onem grofu ni bilo . . . rast, medost, drugi glas, gibčnost v kretanju . . .

Pozvan bil je potem cerkovnik, kateri je čital poslednji pri rakvi, predno so jo nesli ven.

-- Se neste ločili od rakvi, dokler je neso nesli ven? prašal ga je Praksin.

-- Ne. Vso polovico noči čital sem, dokler je neso nesli ven, je odgovoril.

-- Ko je prišel baron ob zori in gledal pokojnika — ste bili v dvoranu?

-- Bil.

-- A potem ste čitali, dokler so se sesli vsi gosti?

-- Da.

-- Kdo je zabil rakvi pokrov?

-- Ne znam.

-- Kako ne znaste? . . . Ako neste šli proč . . .

Nastopilo je molčanje. Cerkovnik stal je poparjen . . .

-- Takoj odpravim vas v zapor za lažno govorenje. Ali ste bili šli vroč, ali ste pa videli, kdo je zabil raket . . . Nu . . .

tine, kolikor jim drago. In precejšno število so jih zapeljali v Krkavecih in Kostaboni, nekaj v Šmarji, v Gazonu in Sergaših pa vse, razun jednega samega, po imenu Grizovič Peter, po domače Bolija. V Manzani in Pomjanu vjeli so jih prav malo. V Marezigah, Truškah in Figaroli je bilo vse naše, razun morda kacega sensala. Kmetje iz Marezig in Trušk pokszali so, da so možje po božji volji, da se pretaka po njih žilah prišna slovenska kri, da so pravi katoličani in da se ne plašijo žuganj koperskih arditev. Potem pridejo na vrsto Šmarje, Pomjan, Figarola in Manzan. Osvetlili so si pošteno svoje lice: Viler Blaž, Bonin Anton, Gujnac Peter od Jožeta, Perosa Zorzi, Klaj Mate r. Jožeta in vsa njega rodbina, Benčič Paskvalin, Vesko Kaligarič in mnogo drugih, katerim ne vem imena. Osobito so se v Truškah in Marezigah ponašali volilci in nevolilci tako, da zaslužijo, da jih pohvalimo pred vsem svetom; mej temi so pa bili najodlični: Iv. Bresan iz Bošta, Jerman Mate iz Trušk, Kocjančič Ivan Mesnar, Kocjančič Matija iz Trušk, Kocjančič po domače Soldatič iz Trušk, Kozlovič Ivan iz Jurišev, Kavalič Ivan iz Babiči, Bembič Ivan od Antona iz Trušk, Kocjančič Val. iz Trušk, Savarin Dubrovčan iz Šmarja, Kandido Anton iz Šmarja, Glavina „Pelegrin“ Andreja sin, Bako Ivan iz Šmarja, Babič Anton po domače Fikon (mlajši brat) iz Marezig, Baruca Andrej iz Kostabone, Kolas Ivan od Krkavev, Vesko Anton iz Kostabone in mnogo drugih.

Dični naši duhovniki bili so svojim župljanom zvesti voditelji, a imenovani možje in mladeniči čuvali so svoje sosedje pred zapeljevanji koperskih oblastnežev. Ti le poslednji ponujali so volilcem jedil in pijače, in še denarja povrh, samo da volijo ž njim.

Dne 23. in 24. februarja bile so vse koperske kočije v Pomjanu, na katerih so se pripeljali gospoda, njih sensali, čarlatani in — Judeži Iskarjoti. Sram jih bilo! Tu se je prosilo, nagovarjalo, grdo lagalo, plačevalo, strašilo — ali vse je bilo zastonj: pošteni slovenski kmetje odrivali so od ločno od sebe hudobne zapeljivce. Volitve volilnih mož so trajale dva dni in eno celo noč. Od 580 volilcev volilo jih je menda 482 in sicer: 271 za nas, 211 za nasprotnike.

Slovenski izvoljeni volilni možje so naslednji: Jerebica Anton r. Jakoba po domače „Fabija“ in Grison Ant. r. Anton po domače „Fabič“ iz Karkavac; Viller Ivan r. Matija (Podestat) iz Kostabone; Hrevatin Andreja r. Andreja (Kortesan) in Glavina Andreja r. Antona (Pelegrin)

— Šel sem bil proč . . . odgovoril je glupo cerkovnik. — Ko sem se pa vrnil, bil je pokrov že na rakvi.

— Ste šli sami iz dvorane, ali vas je kdo poslal? Od tega odgovora odvisna je vaša osoda: bodete prosti ali ne. Nu?

— Sam . . .

— Vi lažete, in to vam takoj dokážem. A potem vas dam straž! kriknil je Praksin.

— Poslali so me . . . Ukažali so mi iti ven . . . progovoril je cerkovnik jedva slišno.

— Kdo?

— Gospod Zaher.

— Kdaj, potem, ko je prišel baron?

— Da.

— Vas dolgo ni bilo nazaj?

— Okolo jedne ure.

— Zakaj se neste vrnili prej?

— Vrnil sem se, toda . . .

— Govorite. Ne pogubljajte se . . .

— Dveri bile so zaklenjene.

— Dovolj . . . Meni je jasno, da se je telo ven vzel in zamenilo s hledom pri udeleženji strežca Zahera.

(Dalje prih.)

iz Šmarja; Klaj Matija r. Jožefa in Vodivec Ljudevit, župnik iz Pomjana; Babič Anton r. Kozma (Kavalič) iz Babici; Gasparčič Aleksijo, župnik v Marezigah; Kocjančič Jože r. Andreja (Kalegar) iz Laborja; Rebolj Ante, župnik in Kocjančič Anton r. Jožeta iz Trušek.

Nasprotniki naši uporabili so, kakor smo omenili, vsa mogoča, nepoštena in nepostavna sredstva. Naravnost moč imel je tukaj denar. Sami se zdaj jočajo, da so potrosili čez štiri tisoč goldinarje v samo za Pomjan. Nerazumljivo je, kaj misli o sebi koperski prvak. Človek ta nima nikakega posestva v Pomjanu — nima torej nikake pravice ni pokazati se v volilni dvorani — pa vendar se je ta veliki gospod postavil pred komisijo, ko so bile volitve končane in kričal je iz vsega grla in zahteval, da vladni komisar sprejme nekak njegov protest zoper volitev. Čudna zahteva, ako pomislimo, da je bila vsa volilna komisija sestavljena od samih njega pristašev, predsednik pa je bil stari župan Gugnaz.

Ta imeniten gospod koperski si menda domišlja, da je on gospodar občini pomjanski; mi ga vprašamo prav uljudno, kaj bi on storil, da pride kak ptuji župan — recimo n. pr. iz Doline ali Pomjana — kričat v kopersko podestarijo ter vsiljevat volilni komisiji kak protest, do katerega nima nikake pravice?! Gotovo bi drznežu pokazali vrata in prav bi imeli! Zato pa svetujemo lahonskim junakom, da lepo doma pred svojim pragom pometajo in naj se nikar več ne brigajo za naše zadeve; sicer pa vas zagotovimo, da ne bode miru. Ste nasli razumeli?

Kaj ne, gospodje, da bi bilo boljše, da bi bili oni denar, katerega ste izdali za volitve, razdelili mej svoje reveže, ki nimajo zasluga, da bi se pošteno prehranili. Tisočake trosite povodom volitev, da kvarite ljudem srca in — želodec, da bi le ostali vaši ščiavi in slovenski janičarji. Ako imate še kaj poštenja v sebi, priznati morate, da to nikakor ni lepo.

(Konec prih.)

da mora za časa skrbeti, da dobi za III. razred primerno stanovanje, ki bode odgovarjalo zahtevam šolskega zakona v toliki meri, da je komisija slavnega mestnega magistrata odobri. Ker so prezidavanje v hiši, kjer so umeščeni otroški vrt ter I. in II. razred naše osnovne šole, stali našo šolsko družbo že velike denarne žrtve, sklenilo se je poiskati stanovanje, v katero bi umestili lahko vse štiri razrede osnovne šole (kadar bode ta popolna) in pa otroški vrt, ne da bi bilo treba za to hišo v tolikaj meri prezidavati, kakor je bilo to doslej potrebno. Takega stanovanja žalibog nismo mogli najti in odločiti smo se morali pustiti otroški vrt ter I. in II. razred v dosedanjih prostorih, za III. razred pa poiskati stanovanje drugod. Načelnštvo dogovorilo se je o tem z gospodom, ki je baš ta čas zidal v bližini novo hišo ter bil pripravljen prirediti nam dvorano v tem poslopju, v katero bi lahko umestili III. razred. Prosili smo stavbinski urad, da odpošlje komisijo ogledat si nove prostore, ali so za šolsko sobo primerni. O tem se je slavna komisija izrekla še le, ko je v drugič prišla na lice mesta ter si ogledala sobo, kadar je bila zgradba že dovršena. Ko je bila soba za III. razred uradno potrjena, sklenili smo najemnogodbo s hišnim gospodarjem za dve leti, potem pa nam je bilo skrbeti za šolske klopi in drugo pripravo. Slavno vodstvo v Ljubljani je mej tem razpisalo službo III. učitelja na družbeni šoli pri sv. Jakobu. Da bi troški ne bili preveliki, prizadevalo si je načelnštvo kupiti stare klopi. Po dolgem iskanju dobili smo je naposled posredovanjem g. promestnika v Podgradu po jako nizki ceni. Dali smo je nekoliko popraviti in preustrojiti in sedaj nam precej dobro služijo. Za razpisano učiteljsko zlubbo oglasili so se bili trije prosile, in slavno vodstvo imenovalo je s prva gosp. Frana Jakliča tretjim učiteljem na svoji šoli pri sv. Jakobu. Prijavili smo to imenovanje slavnemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu ter mu predložili tudi spričevala imenovanega. Ker pa gg. Jaklič ni še imel izpit učiteljskega usposobljenja, povedalo se nam je, da to šolsko oblastvo ne bode mogli potrditi njegovega imenovanja na našej šoli. Javili smo to koj sl. vodstvu v Ljubljano proseč, naj poskrbi za drugo učiteljsko moč. Vodstvu se je posrečilo v razmerno kratki dobi najti ne-potrjenemu učitelju namestnika v osebi g. Ivana Kiferle-ta, katerega je koj imenovalo učiteljem na svoji šoli pri sv. Jakobu ter je ob enem prijavilo njega imenovanje slavnemu c. kr. deželnemu šolskemu svetu v Trtu, kateri je to imenovanje potvrdil. G. Kiferle je koj prišel na svoje mesto ter prevzel koj početkom leta 1891. šolskega leta pouk na naši šoli.

God sv. Cirila in Metoda je naša šola praznovala. Zjutraj bila je v farni cerkvi sv. Jakoba slovesna sv. maša, katere so se udeležili otroci iz otroškega vrta, obeh razredov, učitelji, načelnštvi obeh podružnic in mnogo roditeljev naših šolarškov. Po službi božji napravilo je načelnštvo ženske podružnice otrokom majhno šolsko veselico, ki se je prav dobro obnesla. Otročiči so peli, deklamovali in molili, potem so pa bili obdarovani s sladčicami, knjižicami itd.

Pouk na naši šoli vršil se je v preteklem šolskem letu redno. V vsakem razredu bilo je upisanih nad 60 učencev. Imeli bi lahko še večje število učencev, ako bi nam bilo po šolskem zakonu to dovoljeno. Tudi v otroškem vrtu je po šolskem zakonu priznano število otrok vedno polno in popolnim preverjenjem lahko rečemo, da ako bi imeli sredstev dovelj oddreli še en otroški vrt in vsporedne razrede na osnovni šoli, napolnili bi tudi te slovenskimi šolarji.

Z ozirom na to, da je pouk na našej šoli začel nekoliko dni kasneje, nego na javnih šolah, završili smo šolsko leto še le koncem julija meseca I. l. O tej priliki bil je v šoli majhen izpit, katerega sta se

udeležili obe načelniki ter mnogo rodičev naših učencev. V šolskem letu dosegeli vsape sime se v vsakem obziru imenovati povoljnim: bilo je v obeh razredih le malo učencev, ki niso bili godni prestopiti v višji razred.

Verski pouk na naši šoli imel je častiti gospod Bernard Sever, ki je ta težavni in mučni posel opravljal iz samega rodoljubja in ljubezni do naše svete stvari ter si tako pridobil za našo šolsko družbo nevenljivih zaslug. Uzornemu rodoljubju in prijatelju naše dece budi na tem mestu izrečena iskrena zahvala. Ko je bil čast. g. Sever premeščen k sv. Antonu v mesto, naprosil je čast. g. Franca Silo, naj mu bode naslednik tudi na naši šoli, kar je blagi gospod res storil. Načelnštvo se mu tem potem iskreno zahvaljuje.

Pouk na otroškem vrtu bil je zaključen dne 15. septembra l. l. Tega dne izstorpila je iz službe družbe sv. Cirila in Metoda vrtnarica gospodičina Justina Michelli, ki je od prvega začetka pa do tega dne neumorno delovala na tem zavodu. Uspehi, katere je gospodičina Michellijeva dosegla na našem otroškem vrtu, znani so vsem članom naših podružnic; imeli so prilike opazovati je več let zaporedoma na raznih šolskih praznikih, katere prieja ženska podružnica vsako leto na god sv. Cirila in Metoda in na Božičnicah. Te uspehe priznal je tudi c. kr. šolski nadzornik, g. prof. Zagagna, ki nadzoruje tudi naš vrt in šolo ter se je izjavil, da spada naš otroški vrt meji najboljšo zavodo te stroke v Trstu. Slavnemu vodstvu v Ljubljani bilo je žal izgubiti tako izvrstno moč, izrazilo jej je svoje priznanje in svojo zahvalo o prilikih njenega izstopa. Istotako storilo je tudi odstopajoče načelnštvo. Službo vrtnarice je vodstvo koj raspisalo. Oglasilo se je za to službo sedem prosilk. Imenovana je bila pa gospodičina Antonija Nadliškova. Ker sedanja vrtnarica ne more biti sama tudi voditeljica otroškega vrtu, prevzela je vodstvo tega zavoda bivša vrtnarica gospodičina Michellijeva, na čemur jej budi tu hvala izražena.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Pri ožjih volitvah, vravših se v pondeljek v Pragi, voljeni so sami Mladostehi. Staročehi in Nemci so niso udeležili volitev.

Kmečke občine v Dalmaciji volile so 5 Hrvatov in jednega Srba.

Glede pogajanj grofa Taaffeja z levicarji čuje se, da se stvar ne vrši tako gladko, kakor se je nadalj g. načelnik našega kabinta. Mi smo bili vedno tega menenja, da je optimizem grofa Taaffeja v tem pogledu povsem neosnovan.

Nade ministarskega predsednika bile so naravnost drzne, ako se je nadalj, da se mu bodo levica slepo vklonila. Nemška gospoda nočejo z drugimi mirno sodelovati, ampak oni hočejo gospodovati. Kjer pa gospoduje Plener in Chlumetzky, tam je grof Taaffe nemogoč. Stvar je torej takale: ali ostanejo levicarji v opoziciji, ali pa gre — grof Taaffe. Zato pa ostremo pri tom, kar smo že nedavno rekli, da je grof Taaffe z razpuščenjem državnega zbora samega sebe spravil v največjo nevarnost.

Vse je seveda odvisno od tega, kako jo bodo zasukali Poljaki. Ali gospoda ta je v svoji poznani sebičnosti nepreračunljiva in zato še danes ne vemo, pričem da smo. Tudi izjave posamičnih poljskih listov niso soglasne glede taktike poljskega kluba v prihodnjem državnem zboru. Po teh izjavah sodeč, so oni krog, koji simpatizujejo z bivšim finančnim ministrom Dunajewskijem, proti temu, da bi se Poljaki približali levici. Tako piše list "Czas", da bi bilo tako nevarno dajati potuhu centralističko-birokratičkemu nem-

škemu liberalizmu, to je onemu duhu, ki je pobiral najodličišče poljske može in najsijsajnije talente Galicije, kakoršen je n. pr. Dunajewski. Najbolje bi bilo poskušati, ali ne bi se dala brez nemških liberalcev osnovati državnozborska večina. Na drugem mestu meni "Czas", da bi se poljski klub le tedaj mogel združiti z levicarji, ako zadobi garancijo, da se bude varovala ravnopravnost deželar in narodnosti in jo izključeno nadvladje Nemcev. "Gazeta Narodowa" pa se jezi na one "hujšače", kateri bi hoteli na vsak način preprečiti, da ne bi se Poljaki približali nemškim liberalcem in kateri "hujšače" bi hoteli vstvariti prejšnjo "gnjilo" situacijo.

V imenu češkega plemstva pogajal se grof Clam-Martinic z grofom Taaffejem in se je doseglo — tako se glase dotične vesti — potrebitno sporazumljene, tako, da je gotovo, da češko plemstvo pristopi bočni večini.

"Neue Tiroler Stimmen" so proti temu, da bi se osnoval katoliški centrum; konservativni Nemci morajo delati na to, da se združijo v jednem klubu konservativni elementi vseh narodnosti. K temu je pristevati konservativne češke veleposlanike, Italijane, Slovence in moravske Čehe. Klub ta štel bi 70 do 80 članov in bi bil glede števila članov na drugem mestu meje raznimi skupinami. Velezanimivo je, da je tirolski list proti temu, da bi grof Hohenwarth stopil na čelo tej skupini, ampak meni, da bi bilo umestno, da postane kak češki kavalir načelnik temu klubu.

Vnanje države.

Najavačni dogodek v vnani politiki je smrt vodje katoliškega centra v državnem zboru nemškem, g. Windthorh Horsta, imenovanega "mala ekselencija". Windthorst bil je sicer 80 let star ali mladeničkim ognjem vdeležil se je parlamentarnega dela še malo dni pred svojo smrtno. Že kot hanoveranski minister protivil se je energično pruskomu nadvladju. Ko pa je prusko orožje konečno triumfovano, Windthorst vendar-le ni obupal ter se resno na novo vstvarjeni podlagi poprijel dela na korist nemškim katoličanom. In delo se mu je povsem posrečilo, kajti katoliški centrum je danes najtrdnejša skupina v državnem zboru nemškem. Windthorst je sicer umrl, ali njega delo je sezidano na trdnih podlagi in jamči, da se nemškim katoličanom nikdar več ne povrnejo žalostni časi nekdanjega kultuskampa. Z Windthorstrom izgubili so tudi Poljaki iskrenega zagovornika. Pokojnika duševna svojstva bila so toli sijajna, da ni imel nijednega osobnega nasprotnika. Mir in pokoj njegovi duši!

DOPISI.

Z levega brega Ijškega 2. februarja. [Izv. dop.] Precenjeni Vaš list poročal je večkrat, posebno duhovito pa minulega novembra, o novem kosu ajšoviške ceste. Grozno razviti strmec se je imel odstraniti. Toda sta še druga 2 strmca, dasi manja. In joj: z novim kosom in njega v staro cesto smešno zavitim rokavom odstranil se ni niti prvi; nikar pa da bi se bila prenaredba dotečnila ostalih dveh. To je nekako tako: Nekdo je bil dolžan 1000 gld. Dolga ni tajil, a le obeta je. Poslednjič naguan, odloči se ter plači na račun: 50 gld. V istini, pičlo malo. A kaj, ko se dan denar pregleda, ne le da ni zaledel, bil je se — slab. Fiat applicatio! Žal, ko gre pri nas za novo cesto ter se jih oglasi mnogo k besedi z dijametralno nasprotnimi si smotri, zgoditi se običajno, da je delo skušeno. Novi ajšoviški kos je cestosloven pogrešek, ki ne najde menda para — saj v Avstriji ne; v očitnem sporu je z umom in rogo se sleharnemu preudarku. Lejte:

Prejšnji strmec, potem novi kos, ki se zvija skozi gozd Panovec in slednjič ovinek, kojega je bilo toliko treba, kakor soli v očeh, delajo nesrečen trikot; kajti jeden novi krak ali stranica je le malo manj strm nego prvi, ki se je imel odstraniti: oba nova kosa pa sta vkupe zda tona dalja in grozno mudeča. Dva nedostatka, o kajih bi človek mislil, da nista mogoča: tako bijeta v oči. Ni čuda toraj, da se ne le naši okoličanje, ampak vsi vozniki grozno jeze zarad njiju in ničesar više ne žele, nego da se odpravita in to takoj. Da pa je grozno jalova misel o novem kosu prešla v toliko neugodno deljanje, je kolikor-toliko pripisati uplivu projekta državnega poslance, da bi nekoga odškodil zarad glasovite izgubljene pravde. Da, da, ta biveti državni poslanec . . . molčimo ker — parce sepulto! Mariveč z močno oživljeno nado ozrimo se do novega državnega poslance, kateri nas je pozval, da mu označimo svoje potrebe. Evo tukaj dela, osobito če še sl. vlasta obrača pozor na naje. Zato še par besed.

"Ljijača planjava" — pravi dopis Vašega cen. lista minulega novembra — utegnila bi postati Goričanom nekakov Prater, ko bi se cesta saj deloma preložila skozi Panovec. Kako kratko in koliko žarovite vsebine. Zaista, ni moči popisati krasote te doline, le škoda, da ni tukaj mesta, pobjlije baviti se s tem predmetom, vrednim ženjalnega peresa W. Skottovega, ako privzamešo še široko, ravno, gladko senčeno in od sladkih gozdnih vonjav prepravljeno cesto skozi Panovec, katera bi še za skoro 1/2 ure okrajšalo daljavo od mesta. Človeku pa, kateri se iz domišljavosti ali sebičnosti protivi našemu po potrebi narekovancemu načelu, odgovorili bi Senekovim vzklicem: Agnese fratrem! . . . Ne bila bi varna. ugovarjajo nekoji. Te bi vprašali: katera pot je varnija, nego ravna? Tudi ugovor zarad stroškov mora zginoti, če pomisliš, da ni treba razlastitve in da se more po tem nepotrebni ovinek zopet pogozditi. Sicer so pa v obče dohodki iz panovskega gozdiča pliči. Odstranita naj se ostala dva strmca pri Parkaršči in Fornažarjih ter se prihranijo tem potem 3 strani širokotnikove. To poslednje delo je tako silno potrebno, da to vsakdo prizna, samo oni ne, ki so milo vzdihovali, ko je propal njihov pokrovitelj. "Pianete consorti, ne avete ben d'onde!"

Naša stvar je jasna. Da se pa še ni v zdolaj zahtevani meri izvršila, temu je bil krič neki bivši, sedaj pa razbiti konzorcij, razbiti pravimo, kajti kačo treba po glavi mahniti.

Ker smo dokazali, da sedanji novi kos ajsoviške ceste ne odgovarja koristim potnikov in dežele in ker smo prepričani, da bi novi načel za cesto skozi Panovec — kakoršnega si mislimo mi — ugajal koristim države, dežele, mesta, ljijačke doline, priporočamo novemu državnemu poslancu za kmečke občine — in žejmo potegne gotovo tudi poslanec grof A. Coronini — naslednji načel:

Novi kos ceste skozi Panovec, ki se začenja blizu znožja starega strmca, naj ostane do kota. Ovinek v staro cesto naj se, ker strašno nepotreben, opusti. Iz omenjenega kota (in to mora se izvršiti) naj se prvi kos podaljša kot dunajske ceste vredna cesta naprej skozi Pauvec in naj se pride podaljškom, kolikor mogoče ravnim, med 2 hribčekoma in skozi dolino na staro cesto tako daleč, da se vsi ovinki in struci pri Parkaršči, Mondo nuovo in pri Fornažarjih, kot mudeči in nepotrebni popolnem prihranijo. V roke delo, zdaj je čas! Ako načelni poslanec ta načel primerno pojasni in se zaanj energično potegne, uverjeni smo, da bodo kmalu mogoči poročati v naše kraje: Veni vidi, vinci. Bog in sreča junaka!

(a—b)

Različne vesti.

† Dr. Josip Poklukar,

deželni glavar kranjski, državni poslanec, predsednik kranjske trgovske in obrtniške zbornice, odbornik "Matica Slovenska" itd. itd. je včeraj po polunoči umrl po dolgem mučnem trpljenju.

Izguba, ki je nas Slovence zadela, je tem britkejsa, ako pomislimo na tužne razmere v središču našem. Poklukar bil je gotovo značajen mož; ki se je jekleno držal svojih načel, ali bil je tudi toleran, in se ni mogel spoprijazniti s taktiko onih, koji pri vsaki priliki vpijejo: križaj, križaj gal! In zato bi na Kranjskem uprav-sedaj, ko vlada tam slepa strast in arboritost dobro znanih fanatikov, krvavo potrebovali kociljančnih mož: mož, ki bi mirili in ne vnmali strasti.

In Poklukar bil je taka blaga duša — bil je angelj miru, ne pa propovednik sovraštva. Čast njegovemu spominu!

Njegovo veličanstvo cesarica Elizabeta, došla je dne 15. t. m. v spremstvu nadvojvodinje Marije Valerije in nadvojvode Frana Salvatorja v Miramar. V gradu pričakoval je najvišjo gospôdo nadvojvoda Stefan. Cesarica vkreala se je na jahti "Miramar". Ob 11. uri zvečer odpula je jahta v Lošinj, od koder je odpula dne 16. t. m. na Grako.

Odlikovanje. Njeg. Veličanstvo podelilo je višje deželne sodnje svetniku, gosp. dru. Josipu Mozetiču povodom njega umirovljenja naslov in značaj dvornega svetnika.

Cuden narodnjak! Znano je, da je g. prof. Vekoslav Spinčič kot državnozborski kandidat dobil vse glasove — razum jednega. In da je bil ta jedini pretivni glas glas nadžupani materijskega, gosp. Gašparja Kastelicu, vzbudilo je v narodnih krogih tržaških občin indignacijo. G. Kastelic sicer trdi v nekem privatnem pismu, da ni glasoval proti Spinčiču iz narodno-političnih obzirov, in mi bi tej trditvi tudi verjeli, da nam ni znan oni, kojemu je načel, zares čuden narodnjak dal svoj glas. Da je dal svoj glas zadnjemu čškemu rečežu, molčali bi, ali dal ga je jedinemu načelniku celega glavarstva, ki občuje s c. kr. okrajnim glavarstvom izključljivo v nemškem jeziku. Tako početje je vendar protinarodno. Sedaj pa dobro razmemmo, zakaj je g. Kastelic v tako milost prišel pri znanemu "Beroliniu"!

Tržaški Sokol vabi na koncert, katerega priredi v soboto dne 21. marca 1891. v dvorani Mally (via Torrente štev. 16). Razpored: 1. Gj. Eisenhut: "Mazurka", udara tamburaški zbor. 2. Ant. Nedved: "Pomlad in ljubezen", moški zbor. 3. J. Iradier: "La Paloma", mehikanska pesem za melodij s spremiščanjem tamb. petrice. 4. Borovčakov: "Raziviju", gavotte, udara tamburaški zbor. 5. Iv. pl. Zajo: "Domovini i ljubavi", samospes za bariton s spremiščanjem tamb. zbor. 6. Ipavec: "Planinar", ženski čvetorosev. 7. * * *: "Mizar", kurlet poje Borovčakov. 8. Iv. pl. Zajo: "U boj", udara tam. zbor. Po zvršenem programu prosta zabava. — Začetek ob 8½ ur zvečer. — Ustopnina za člane: 30 nč. za osebo, za nečlane 50 nč., za družine nečlanov 1 gl.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda darovali so trije stari prijatelji dne 26. t. m. v Pazinu 3 gld.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti, oziroma za otroški vrt v Rojanu, nabrali so sv. Mohorjani v Proseškem okraju 3 gld. 50 kr.

Razpuščeno društvo. Takajanje na mestništvo razpustilo je društvo "Confederazione operaia triestina", koje je imelo svoj poseben slovensk oddelok. Vladno glasilo nam pove, da se je to zgodilo, ker je društvo prekoračilo svoj program in sklepalo stvari, protivne kazenskemu zakonu.

Higijeničko društvo tržaško. Prihodnje poljudno predavanje bude dne 18. marca ob 7½ ur. v veliki borzni dvorani; predaval bude g. dr. B. Schiavuzzi o "predsodkih ljudstva proti zdravilam".

Vabilo. Podpisani uljedno vabi vse društvenike in društvenice k posvetovanju glede vsporeda prihodnjemu občnemu zboru "Delalskega podpornega društva". Posvetovanje je v nedeljo 22. t. m. ob 5½ ur. v zvečer v društvenih prostorih.

Ivan Hvestja, načelnik nadzornikov.

Učiteljsko društvo za Sežanski okraj bode zborovalo v Skopem dne 2. aprila t. l. ob 10. ur. dopoludne z nastopnim vsporedom: 1. Verifikovanje zapisnika. 2. Predavanje. 3. Poročilo tajnikovo itd. 4. Volitev delegatov k občnemu zboru "Zaveze". 5. Volitev vspojemnega odbora ob zborovanji "Zaveze". 6. Volitev društvenega vodstva. 7. Razni nasveti. K udeležbi uljedno vabi **ODBOR.**

Za VI. župno cerkev nabralo se je po zadnjem izkazu gld. 21.957.61. Nadaljnje prispevske vspojemajo odbor, v škofski pisarni in vsi župniki cele škofije. — Iz poročila odbora za dobo do konca februarja razvidno je, da se je v tem času mnogo delalo. Lepo in solidno delo dela vso čast inženirjem dr. Ivanu Righettiju in Henriku Nordio. Pozabiti pa ne smemo, da se bode do izvršenja dela še mnogo potrebovalo, radi česar odbor prosi nadaljnih dobrovoljnih prispevkov.

Iz Padrič se nam piše: Pred par dnevi peljal sem v Trst tele, za katero sem že v Gropadi 2 gld. plačal. Pri columnistu na Vrdeli zahtevali so zopet 5 soldov, čemur sem se pa začudil, kajti dosedaj nisem še nikdar te sicer male svote plačal. Finančni stražnik stoeč pri vratih mi je na to rekel, da bi bil moral samo 2 kr. plačati; jaz pa sem pripomnil: naj le imajo za kosilo. Radi te moje opazke priletel je stražnik za mano, da moram 2 gl. kažni plačati. Jaz sem bili pripravljen tudi to kazeni plačati, ali z dodatkom, da budem stvar v listih prijavil. Nato pa niso hoteli 2 gld. vsprejeti in tudi od onih 5 kr. dali so mi 3 kr. nazaj. Zdaj pa lahko vsakdo sodi o takem postopanju. **Štefan Kalc.**

Iz Trsta se nam piše: Moj prijatelj Čr. šel je preteklo nedeljo na bližnje Općine. Ko dospē do "Vrha", vstavi se nekoliko, gleda proti mestu ter se raduje nad krasnim razgledom. Kar mu udari na uho ime "Pacor": bili so širje Tržačani, ki so se med seboj menili in to seveda v laškem jeziku. Pagovor je toliko znatenit, da je vreden, da pride v javnost. Evo Vam ga v prestavi:

A.: (glejajo na zid, kjer stoji pisano: W Don A. Pacor): Kaj ima Pacor tukaj gostilno? — **B.**: Ne verujem, saj je duhoven v Trstu. — **C.**: No, kaj misliš, da bi ne bil dober gostilničar? — **D.**: To ni tako! (kazaje napis.) To je: Via Pacor!!! Via Pacor!! saj vidiš, da sta dva V. — **A.**: Tega to ne more pomenjati, saj se imata rada z "Luižetom"; sta prav kakor brata. Jaz mislim, da hočejo cesto tako imenovati, radi velikih zaslug, ki jih ima Pacor za "judovski pepel". — **B.**: Pojd, pojdi! Meniš li, da ga na magistratu čislajo? Saj vidiš, da mu nobene prošnje ne uslušijo. Poznajo ga tudi oni, da ni poseben značaj in da torej niti "mož" ni. **C.**: Slišite, vi vsi nič ne znate o tem. Napravil je to reč tukaj "Luiži". On namreč misli, da se s tem ljudi spoštuje, če se jih na zid namaže. A njemu ni še toliko zamere, ker ali Pacor, Pacor, da se pusti na zid "mazati"; zato pa dam tebi prav Carletto, če rečeš, da je čuden mož ta Pacor!

Iz Sv. Kriza se nam piše: Tudi povodom državnozborske volitve pokazali so se nekateri, — toda le malo jih je bilo — izdajalce svoje lastne domovine. Pomagali so g. Poldeku kuhati že dovolj prestano "ekorijo". Ni nam namen obširno govoriti o teh "kozličih", kajti zahtevati bi morali

preveč prostora, ako bi to hoteli storiti. Le povrino hočemo se jih dotekniti. Od ranega jutra in do 9. ure shajali so se g. Poldeka pristaši in potem se podali veselo v Trst. Šli so v boj proti lastnemu narodu, in oddavši glasove svoje za gospoda Poldota vrnili so se veselo v sv. Križ, dasi niso imeli pravega upanja, videči, da gre "vse za vero dom in cesarja". Zvečer potisnili so se v neko eikorijsko tovarnico in tam čakali pri kozarcu vina do 9. ure. Ko pa je došla vesela vest, da je izvoljen v drž. zbor Iv. Nabergoj, ostali so ti možaki dolgim nosom in sram jih je jasno pogledati izpod čela. Vi pa, kateri sto glasovali za g. Ivana Nabergoja in ste pokazali ptuje, da smo mi gospodarji na naši zemlji, budi Vam slava na vse. Živio Nabergoj!

Brezročna mati. 23letna Jerica Repič, doma iz Štajerske in službujoča v ulici Giulia št. 19 porodila je dne 17. marca na skritev ter takoj zadušila novo rojence. Nje gospodar prišel je takoj zločinstvu na sled ter stvar prijavil sodišču. Zdaj vamo mater izrodili so kot jetnico bolničnici.

Popravek. V pesmi "Slovo od Avbera" naj se čita 2. vers druge kitice tako-le: "Vihár nesreča besnovit".

Slavnemu občinstvu priporoča se kako vestna in izvedena perica, žena vnetega avtoivanskega rodoljuba. Natanjene se pozive v Dolendovi tiskarni.

TRZASKA HRANILNICA

Sprejemajo denarne vloge v bankovcih od 50 nob. do vsakega zneska vsak dan v tednu razen praznikov, in to od 9–12. ure opoludne. Ob nedeljah pa od 10–12. ure dop. Obresti na knjižice 3% Plačuje vsak dan od 9–12. ure opoludne. Zneski do 100 gld. precej, zneski preko 100 do 1000 gld. mora se odpovedati 3 dni, zneski preko 1000 gld. pa 5 dni prej. Ekkomptuje menjni domicilirane na tržaškem trgu po 3½% Posejuje na državne papirje avstro-ograke do 1000 gld. po 5% višje zneski od 1000 do 5000 gld. v tekočem računu po 4½% Večje svote po 4½% Daje denar proti vključenju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.

TRST, 14. marca 1891. 6–24

Znaten postransk zaslužek,

ki je vedno vekla in več let traja, dobe pripravne in zanesljive osobe, katerih prešnje življenje pa mora biti neomadeževano in ki so v vedeni dotiki z občinstvom. Dosluženi žandarmi in podčastniki imajo prednost. Povprašuje se pod "G. S. 1891." Graz, postagernd. 10–25

Razumnim možem

v starosti od 25–40 let, neoženjenim, zdravim in krepkim, ki so nemškega in tudi slovenskega jazika v besedi in pisavi popolnoma zmožni, in morejo dokazati, da je bilo njihovo dosedajno življenje neomadeževano, ter da je njihovogomotno stanje vredljivo, ponuja se z oddajo službe po tovornega zastopnika, kateri službi bi se moral zavzem posvetiti, in s katero je združena stalna plača z stranskimi dohodki, prilika si, ako se njih sposobnost dokaza, zagotoviti sigurno v stalna bodočnost.

Za to službo se pa naj le take osobe potegujejo, katere vsem tem zahtevam vstrejajo in ki imajo veselje do potovalnega posla in so vajone svoje dolžnosti z resnostjo, pridnostjo in živilo vstavnostjo izpolnjuvati, pri čemur se pa tudi brezmadežno obnašanje zahteva.

Lastnorocene, nemško in slovensko pisane prošnje, katerim se morejo priložiti prepisi spričeval, se naj pošljejo pod "II.471" v Gradec, poste restante. 10–8

Izdelujem dimnike proti dimu, s katerimi jamčim za dober vaseh tudi pri najslabših dimnikih, za najužijo ceno petnajst gold. Dimniki ti se postavljajo v rabe prikladno položaju.

Za administratorje in posestnike hiš izdelujem nove ključe po dvajset nvč. — Poprave kjučavnic stanejo tudi 20 kr. — Katero-koli drugo delo po pogodbi.

Zastop tovarn za poljedelske stroje in aparate za slično, kakor tudi za tehnike in cementirane uteži.

Izdelujem naprave za uravnavanje topote po tovarnah za testo, po stanovanjih, tovarnah za konserve, za sušilnice in druge različne potrebe industrije. 23–24

Klučavnica delavnica
Josipa Zolia

Ulica Via Rossetti številka 6, — (uhod v ulici Chiozza.)

Grena bol kašalj, hrepatavica, promuklost, nazeb, zadavica, rora, zapala ustnih itd. mogu se u kratke vremene izlečiti rabljenjem NADARENIH 19–30

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

što jih gotovi Prendini, lučbar i tiskarnar v Trstu

Vseoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebdjenih kašljni nočih, navadne jutranje hrepatavice i grena zapala nestaje kao za čudo nizimanjem ovih sladkiša.

Opozka. Vulja se paziti od varalica, koji je ponacičnaju. Zato treba uvjet zahtjevati Prendinijev sladkiš (Pastiglie Prendini) to gledati, da bude na omoti kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkiša ima natisnuto na jednoj Strani "Pastiglie", na drugoj "Prendini".

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom.

Prodaju se u Prendinijevi tiskarni v Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnih tiskarnah sveta.

42–43

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Noveč za vplačila.

V vredn. papirjih na 4-dnevni odkaz 2½%, 8- 3%, 30- 3½%; 50-dnevni odkaz 2½%, 3-mesečni 2½%, 6- 2½%.

Vrednostni papirjem, glasečim na napoleone, kateri so nahajajo v okrogu pripoznane se novoborščne tarife na temelju odgovoda od 8. oktobra, 12. oktobra in 3. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2½% na vsako sveto.

V napoleoni brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pošto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko, kakor za Zagreb, Arad, Bozen, Gradec, Hermannstadt, Inomost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja

vrednosti, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24–5 pri odbitku 1% provizije.

Pred ujmi.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbah.

Na vrednosti obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trat, 25. februarja 1891. 6–24

Krasne uzorce na privatne naručitelje 20–9 badava i frane.

Jošte navedjene knjige uzoraka za krojače nefrankirano i z ulozak od 20 for., koji će se nakon ovršene naručbe uračunati.

Tvari za odjela.

Peruvien i Dosking za visoko svečenstvo; propisane tvari za c. kr. činovničke uniforme, za veterane, vatrogasec, sokolače, hrveti; sukno za biljard in igrače stolove, loden i nepromične lovačke kapute, tvari koje se pero.

Plaid za putnike od 4–14 itd.

Tko želi kupiti jeftine, pošte, trajne, čisto vunene suknene tvari nipošto jeftine enjne, štono ih posvud nudaju, te jedva podnose krojačke troškove, neka se obrati na.

IV. Stikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladište sukna Austro-Ugarske.

U mojoem stalnom skladistu u vrednosti od ½ milijuna for. a. v. to moj svjetskog poslovničestva je počimljivo, da preostane mnogo odrezaka; svaki razumno misleći čovjek mora sam uviditi, da se od takih malenih ostanka i odrezaka nemože poslati uzorke jer nebi us kaj stotinu naručala uzorak u kratko ništa preostalo, te je ono uslijed toga prava sliperija, kad tvrdko se suknom objelodanju uzorke odrezaka i ostanka, te su u takovih slučajevih odrezci uzoraka od komada, nipošto od ostanka; nakane takovog postupanja jesu bjelodane. — Odrezci, koji se nedopadaju, zamjenjuju se il se povrati novac. Kod naručbe treba navesti boju, duljinu i cenu.

Pošiljke jedino uz poštarsko pouzetje preko 10 for. fr. vnuco. 5–24

Dopisuje u njemačkom, madjarskom, českem, poljskom, italijanskem i francoskem jeziku.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v vsih kombinacijah.

Glavnična društva gld. 3.300.000—

Reservni fond od dobitkov 536.622.02

Posebne rezerve dobitkov od 150.000—

Rezervni fond za polj. na premikanja vrednostnih efektov 161.509—

Premijna rezerva vseh oddelkov 7.342.780.36

Reserva za škode 207.601—

V pertojelj: Premije, ki se imajo potujati v prihodnjih letih 16.954.118.57

Skupni znesek v. h. skod pla- danih od 1. 1888 do 1889 gld. 114.919.847.05

Urad ravnateljstva: Via Valdirivo, št. 2 (v lastn. j. 1889).

Vsprejme se

več potovalnih in stalnih zastopnikov za posredovanja zavarovanij proti telesnim nezgodam. Ponudbe naj se izvolje pošiljati pod šifro "Nezgoda". upravnosti tega lista. 5—7

Nič več kašija!

PRSNI ČAJ

napravljen po lekarničarju

G. B. ROVIS
v Trstu, Corso 47